

14.2.2017

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalta neljä uutta ratkaisua

Lautakunta kielsi maistraattia syrjimästä ulkomaan kansalaista isyyden ja huoltajuuden rekisteröinnissä

Hakija on ulkomaan kansalainen, joka katsoi tulleensa syrjityksi, koska hänen isyyttään ja huoltajuuttaan ei rekisteröity väestötietojärjestelmään lapsen kansainvälisen syntymätodistuksen perusteella, vaikka saman asiakirjan perusteella hänen avopuolionsa äitiys ja huoltajuus rekisteröitiin. Hakija vaati yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaa kieltämään maistraattia jatkamasta syrjintää ja asettamaan uhkasakon päätöksen tehosteeksi.

Maistraatti katsoi, ettei kyse ollut syrjinnästä. Maistraatille oli ollut epäselvää, miten isyys Ranskan lainsäädännön mukaan tunnustetaan, koska maistraatilla ei ollut ajantasaista ranskalaista lainsäädäntömateriaalia käytössään.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta piti selvitettyä, että hakija oli lapsen kansainvälisen syntymätodistuksen toimittamalla esittänyt riittävän selvityksen siitä, että hän on lapsen isä ja huoltaja. Lautakunta katsoi asiassa syntyneen syrjintäoletta hakijan kansalaisuuden perusteella, koska maistraatti ei rekisteröinyt hakijan isyyttä Suomessa ilman erillistä vaatimusta. Se ei ollut myöskään rekisteröinyt hakijan huoltajuutta ennen kuin tämä oli käynyt lastenvalvojan luona. Hakijan suomalaisen avopuolison äitiys ja huoltajuus sen sijaan oli rekisteröity saman syntymätodistuksen perusteella, joka oli toimitettu maistraattiin selvityksenä myös hakijan isyydestä ja huoltajuudesta.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta totesi, ettei maistraatti voi vedota tietämättömyyteensä lainsäädännön sisällöstä, mikä koskee myös sellaista viranomaistoimintaa, jossa on otettava huomioon vieraan valtion lainsäädäntö.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi maistraatin syrjineen hakijaa tämän kansalaisuuden perusteella ja kielsi maistraattia jatkamasta tai uusimasta syrjintää.
(Ei lainvoimainen)

Virtuaalihakmot tai pelimaailman nimimerkit eivät nauti yhdenvertaisuuslain syrjintäkieltosäännöksen tarkoittamaa suojaa

Hakija katsoi X Oy:n syrjineen häntä, kun se ei puuttunut omistamassaan pelissä hakijaan muiden pelaajien taholta kohdistettuun syrjintään ja herjaamiseen. X Oy kiisti syrjineensä hakijaa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta totesi, ettei hakijan yksilöimien menettelyjen esitetty liittyneen häneen henkilönä, vaan hänen peliprofiliinsa. Vaikka pelaajien nimien ja nimimerkkien takana todellisuudessa olisi luonnollisia henkilöitä, tapauksessa väitetty syrjintä oli kohdistunut pelimaailmassa toimivaan virtuaalihakmoon tai -henkilöön ilman yhteyttä nimimerkin takana olevaan luonnolliseen henkilöön. Virtuaalihakmoa tai -henkilöä

14.2.2017

ei voida samaistaa luonnolliseen henkilöön. Yhdenvertaisuuslain soveltamisalan ja syrjinnän kiellon suojan piirissä ovat nimenomaisesti luonnolliset henkilöt, joten virtuaalihahmot tai pelimaailman nimimerkit eivät kuulu yhdenvertaisuuslain soveltamisalaan.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta jätti hakemuksen tutkimatta lautakunnan toimivaltaan kuulumattomana.

(Ei lainvoimainen)

Pankki ei ollut syrjinyt jättäessään verkkopankkitunnukset myöntämättä

Hakija on Suomessa asuva ulkomaan kansalainen, joka katsoi vastaajan syrjineen häntä, kun se oli ilman yksilöityjä ja hyväksyttäviä perusteita kieltäytynyt myöntämästä hänelle verkkopankkitunnuksia.

Vastaaja katsoi, että se on tavanomaisen verkkopankkitunnusten myöntämiseen liittyvän kokonaisharkinnan perusteella voinut jättää myöntämättä palvelun. Päätös olla myöntämättä hakijalle verkkopankkitunnuksia oli johtunut siitä, että tämä oli pankin kiellosta huolimatta ohjannut henkilökohtaisen tilinsä kautta yrityksen varoja, jonka hallituksen varajäsen hän on ja jonka tiliin hänellä on käyttöoikeus. Pankin oli hankalaa seurata tilinkäytön lain- ja asiakkaan ilmoituksen mukaisuutta. Koska kysymyksessä olevan yrityksen yrityskortti oli pankin toimesta suljettu, vastaaja piti todennäköisenä, että hakijan tiliä ja verkkopankkitunnuksia tulitisiin jatkossa käyttämään yrityksen maksuliikenteen hoitamiseen.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta totesi, että pankki voi liiketaloudellisena toimijana henkilöstä ja tämän varallisuuteen liittyvistä seikoista saamaansa käsitykseen perustuen jättää verkkopankkipalvelun myöntämättä. Harkintaan perustuvan palvelujen myöntämisen ja asiakasvalinnan taustalla eivät voi kuitenkaan toimia syrjivät perusteet.

Asiakaspalvelutilanteissa esiintyvät yleiset erimielisyydet tai muu yleinen vastakkainasettelu ei ole yhdenvertaisuuslain tarkoittamaa syrjintää, ellei asiakkaan kohtelu ole niin epäasiallista, että sitä voidaan pitää yhdenvertaisuuslain 14 §:n tarkoittamana häirintänä. Hakija ei esittänyt sellaista selvitystä, joka objektiivisesti arvioiden antaisi aiheen olettaa vastaajan asettaneen hakijan verkkopankkipalvelun myöntämisessä epäedulliseen asemaan vertailukelpoisissa tilanteissa oleviin henkilöihin nähden.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, ettei syrjintäolettamaa syntynyt ja hylkäsi hakemuksen.

(Ei lainvoimainen)

Tietojärjestelmän toimittaja ei syrjinyt lapsen vanhempaa

Hakija on lapsen vanhempi, jolla ei ole lapsensa huoltajuutta, mutta hänellä on käräjäoikeuden päätöksellä vahvistettu huoltajalle kuuluva oikeus saada lastaan koskevia tietoja sosiaali-, terveydenhuolto- ja kouluviranomaisilta. Hakija katsoi kouluissa käytössä olevaa tietojärjestelmää toimittavan A Oy:n syrjineen häntä, kun hänelle lapsen

14.2.2017

tiedonsaantiin oikeutettuna vanhempana myönnettyt rajoitetut käyttöoikeudet eivät järjestelmäteknisistä syistä mahdollista lapsen huoltajalle myönnettyjen käyttöoikeuksien kanssa yhdenmukaisia mahdollisuuksia saada lapsen koulunkäyntiin liittyviä tietoja ja kommunikoida koulun ja opettajien kanssa.

Vastaaja kiisti syrjineensä hakijaa ja vaati, että hakijan hakemus hylätään. Vastaaja totesi olevansa ohjelmistotoimittaja, joka suunnittelee, valmistaa ja myy ohjelmistoja. Oppilaitokset päättävät, mitä ohjelmistoja ne hankkivat ja käyttävät ja millaisia tiedonsaanti- ja muita oikeuksia se ohjelmistoon henkilöstölleen, huoltajille ja muille tahoille antaa. A Oy ei ohjelmistotoimittajana ole millään tavalla vastuussa siitä, mitä oppilaitokset sen ohjelmistotuotteilla tekevät tai jättävät tekemättä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta totesi vastaajan yksityisenä palveluntuottajana vastaavan ainoastaan siitä palvelusta, joka siltä on tilattu. Oppilaitoksen tehtävänä on vastata tosiasiallisesta tiedon välittämisestä ja vanhempien tiedonsaantioikeuden toteuttamisesta. Lautakunta katsoi, ettei hakija ollut esittänyt seikkoja, jotka antaisivat aiheen olettaa vastaajan asettaneen hakijan eriarvoiseen asemaan suhteessa muihin samankaltaisessa tilanteessa oleviin vanhempiin nähden.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, ettei syrjintäolettamaa syntynyt ja hylkäsi hakemuksen.

(Ei lainvoimainen)

Tapausselosteet kokonaisuudessaan on julkaistu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan internet – sivuilla: http://yyttk.fi/fi/index/materiaalit/tapausselosteet_3/tapausselosteet2016_1.html

Lisätietoja: Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan pääsihteeri
Juhani Kortteinen
p. 0295 150151, sähköposti: juhani.kortteinen@oikeus.fi

14.2.2017

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOLAUTAKUNTA

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta on valtioneuvoston nimittämä itsenäinen ja riippumaton oikeusturvaelin. Se valvoo yhdenvertaisuuslain ja tasa-arvolain noudattamista yksityisessä toiminnassa sekä julkisessa hallinto- ja liiketoiminnassa. Työelämää koskevat kysymykset eivät kuulu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaan muutoin kuin tasa-arvolain soveltamisalalla.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaan ei kuulu yksityis- ja perhe-elämän piiriin kuuluvat asiat, eikä uskonnon harjoittaminen.

Asian voi saattaa lautakunnan käsiteltäväksi se, johon syrjivä menettely kohdistuu, taikka yhdenvertaisuusvaltuutettu. Myös yhdistykset voivat saada hakemuksen vireille lautakunnassa asianomistajan suostumuksella. Tasa-arvolain soveltamisalaan kuuluvissa asioissa asian voi saattaa lautakunnan käsiteltäväksi vain työmarkkinoiden keskusjärjestö tai tasa-arvovaltuutettu.

Lautakunta ei ota tutkittavaksi tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa vireillä olevaa asiaa.

Lautakunnan tehtävänä on antaa oikeussuojaa niille, jotka ovat kokeneet tullessa syrjityksi tai tullessa syrjintään liittyvien kiellettyjen vastatoimien kohteeksi.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voi kieltää jatkamasta tai uusimasta syrjintää tai vastatoimia ja asettaa päätöksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon ja tuomita sen maksettavaksi.

Lautakunta voi määrätä asianomaisen ryhtymään kohtuullisessa määräajassa toimenpiteisiin yhdenvertaisuuslaissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämiseksi. Se voi myös vahvistaa osapuolten välisen sovinnon.

Lautakunta ei voi määrätä hyvitystä tai muuta korvausta maksettavaksi.

Lautakunta voi antaa myös lausunnon yhdenvertaisuuslain tai tasa-arvolain soveltamisesta tuomioistuimen, yhdenvertaisuus- tai tasa-arvovaltuutetun tai muun viranomaisen taikka yhdistyksen pyynnöstä.

Lautakunnan päätöksistä voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Hakemuksen käsittely lautakunnassa on maksutonta, ja sen toimituskirjat ovat maksuttomia. Muista oikeudenkäyntikuluistaan asianosaiset vastaavat itse.

Lisätietoja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta:

<http://yvtltk.fi/fi/>

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta
PL 27
FI-00023 Valtioneuvosto

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan sähköposti: yvtltk@oikeus.fi